

รายวิชา ภาษาไทย

รหัสวิชา ท๑๖๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

การแต่งกลอนสุภาพ (๑)

ครูผู้สอน ครูชลภักดี คงกำเนิด

คำถามกระตุ้นความคิด

“

คำถาม : นักเรียนรู้จักกลอนสุภาพหรือไม่
มีลักษณะอย่างไร

”

“

คำตอบ : คือ กลอนเพลงยาว บางครั้งเรียกว่า
“กลอนตลาด” ใช้ฉันทลักษณ์ของกลอนแปด

”

คำถามกระตุ้นความคิด

“

คำถาม : งานเขียนที่แต่งด้วยกลอนสุภาพ
มีเรื่องอะไรบ้าง จงยกตัวอย่าง

”

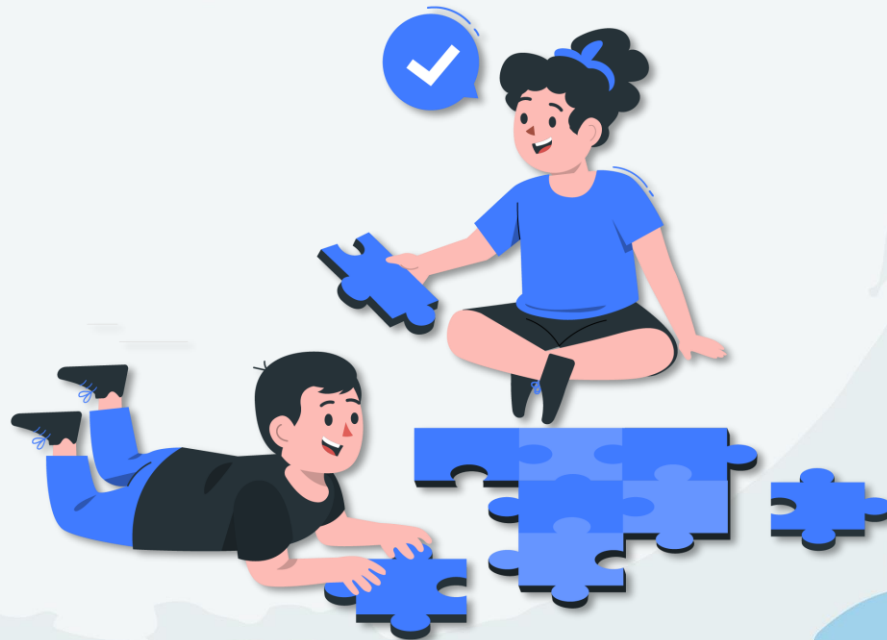
“

คำตอบ : เช่น พระอภัยมณี ขุนช้างขุนแผน
สุภาวดีสอนหญิง ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน ฯลฯ

”

กิจกรรม ต่อคำคล้องจอง

ต่อคำคล้องจองให้ครบทุกคำ

บุปผา

อยู่เย็น

ป่าใหญ่

ปลาปู

เรียนรู้

ทุกวัน

ผันเปลี่ยน

ใบหญ้า

เป็นสุข

เฉลย ต่อคำคล้องจองให้ครบทุกคำ

บุปผา

ป่าใหญ่

ใบหญ้า

ปลาปู

อยู่เย็น

เป็นสุข

ทุกวัน

ผันเปลี่ยน

เรียนรู้

ประโยชน์ของการต่อคำคล้องจอง

“การต่อคำคล้องจอง” จะช่วยให้แต่งกลอนได้ถูกต้องตามสัมผัส เพราะคำคล้องจอง คือคำที่มีเสียงสระเดียวกันและมีเสียงพยัญชนะท้ายเป็นเสียงเดียวกัน เช่น (จำ กำ สัม), (สาย ยาย กาย), (ใจ ไกล วัย), (ชาติ ปราชญ์ ศาสตร์) ฯลฯ

การแต่งกลอนสุภาพ (๑)

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. **บอก**หลักการแต่งกลอนสุภาพได้
๒. **วิเคราะห์**สัมผัสบังคับของกลอนสุภาพได้
๓. **บอก**ความสำคัญของการแต่งกลอนสุภาพได้

กลอนสุภาพ คืออะไร

กลอนสุภาพ คือ คำประพันธ์ประเภทหนึ่งที่ได้รับคามนิยมมาก เพราะมีความไพเราะและเรียบง่าย มีสัมผัสที่เข้าใจง่าย ไม่สลับซับซ้อน ซึ่ง “กลอนสุภาพ” อาจเรียกว่า “กลอนแปด”

คำถามกระตุ้นความคิด

“

คำถาม : นักเรียนทราบหรือไม่ จัณท์ลักษณะ
ของกลอนสุภาพเป็นอย่างไร

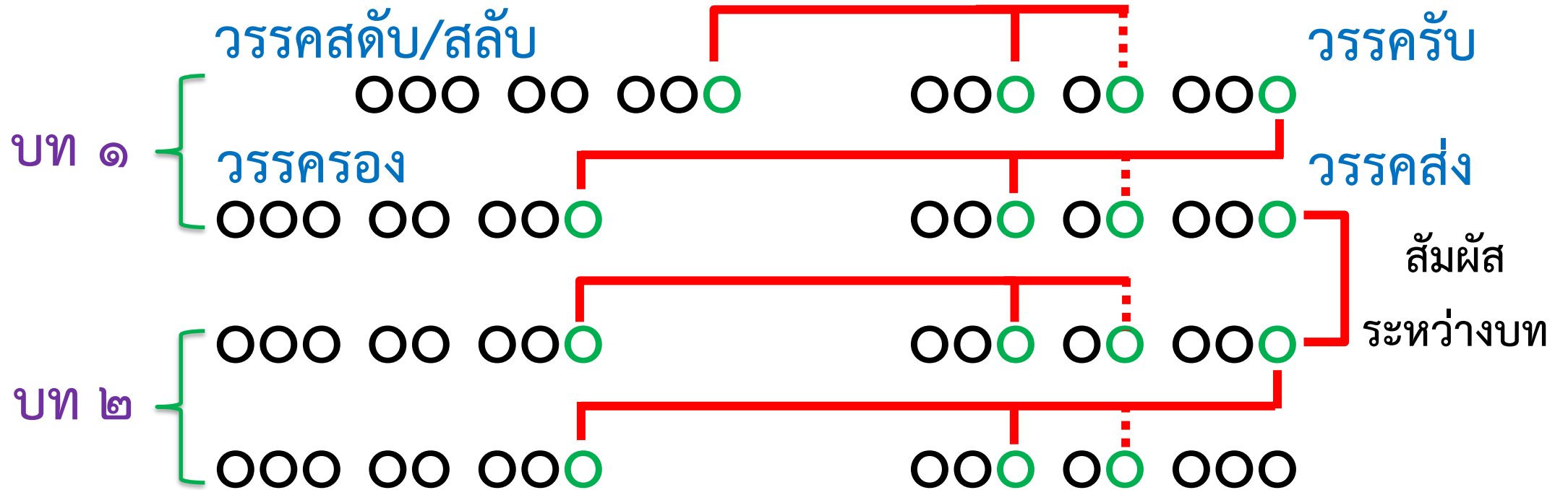
”

“

คำตอบ : “จันท์ลักษณะของกลอนสุภาพ” คือ
แผนผังที่แสดงสัมผัสบังคับของกลอนสุภาพ

”

แผนผังกลอนสุภาพ/กลอนแปด

คำสุดท้ายของวรรคที่ ๑

คำสุดท้ายของวรรคที่ ๒

คำสุดท้ายของวรรคที่ ๓

คำสุดท้ายของวรรคที่ ๔

สัมผัสกับคำที่สามหรือห้าของวรรคที่ ๒

สัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรคที่ ๓

สัมผัสกับคำที่สามหรือห้าของวรรคที่ ๔

สัมผัสกับคำสุดท้ายของวรรคที่ ๒ ในบทต่อไป

เรียกว่า “สัมผัสระหว่างบท”

คำอธิบายแผนผังกลอนสุภาพ

จะพูดจาปราศรัยกับใคร**นั้น**

อย่าตะ**คั้น**ตะคอกให้เคือง**หู**

ไม่ควรพูดอ้ออิงขึ้นมึง**กู**

คนจะ**หลู่**ล่วงลามไม่ขามใจ

ตัวอย่างสัมผัสบังคับของ**กลอนสุภาพ**

ผู้ใดเกิดเป็นสตรีอันมีศักดิ์

บำรุงรักษากายไว้ให้เป็นผล

สงวนงามตามระบอบให้ชอบกล

จึงจะพ้นภัยพาลการนินทา

ตัวอย่างสัมผัสบังคับของกลอนสุภาพ

จงรักนวลสงวนงามห้ามใจไว้ อย่าหลงไหลจำคำที่ร้ายสอน

คิดถึงหน้าบิดาแลมารดร อย่ารีบร้อนเร็วนักมักไม่ดี

โยงเส้นสัมผัสบังคับของกลอนสุภาพ

แม้ลูกดีก็จะมีศรีสง่า

ญาติวงศ์พงศาก็ผ่องใส

ถึงเพื่อนบ้านฐานถิ่นที่ใกล้ไกล

ก็มีใจสรรเสริญเจริญพร

โยงเส้นสัมผัสบังคับของกลอนสุภาพ

น้อมประณตครูกลอนสุนทรภู่

บรมครูเอกกวีศรีสยาม

เกียรติศักดิ์เลิศล้ำจารึกนาม

ทั่วเขตคามเลิศล้ำคำสุนทร

โยงเส้นสัมผัสบังคับของกลอนสุภาพ

จะบนหมุ่สุราร่ำว่าครบ

ขอให้พบลูกตัวทูนหัวเอ๋ย

แล้วลดเลี้ยวเที่ยวแลชะเง้อ

ไ้ทรมายหกลากแล้วพ่อแก้วตา

โยงเส้นสัมผัสบังคับของกลอนสุภาพ

น้อมวันทาคุณครูผู้สั่งสอน

เอื้ออาทรแก่ศิษย์พิสมัย

คอยอบรมคอยช่วยด้วยหัวใจ

หวังเพียงให้ศิษย์ดีมีวิชา

โยงเส้นสัมผัสบังคับของ **กลอนสุภาพ**

กลอนสุภาพ มีจำนวนคำตั้งแต่ ๗ – ๙ คำ

ถ้าวรรคใด มีจำนวน ๗ คำ แบ่งจังหวะเป็น ๒ / ๓ / ๒

ถ้าวรรคใด มีจำนวน ๘ คำ แบ่งจังหวะเป็น ๓ / ๒ / ๓

ถ้าวรรคใด มีจำนวน ๙ คำ แบ่งจังหวะเป็น ๓ / ๓ / ๓

การแบ่งจังหวะของกลอนสุภาพ

กลอนจะดี
ต้องมีลูกเล่นสัมผัส

สัมผัสสระ คืออะไร

สัมผัสสระ คือ คำที่มีเสียงสระและเสียงตัวสะกด
(เสียงพยัญชนะท้าย) เป็นเสียงเดียวกัน

ปลา - คลา	คล้าย - สาย	ศิษย์ - กิจ
กมล - ถนน	ใจ - ้วย	สร้อย - ห้อย

สังเกตคำ...สัมผัสสระ

ถึงม้วยดินสิ้นฟ้ามหาสมุทร

ไม่สิ้นสุดความรักสมัครสมาน

แม่นเกิดในใต้หล้าสุธาธาร

ขอพบพานพิศวาสไม่คลาดคลา

ค้นหาคำ...สัมผัสสระ

ขอเดชะพระไพรีข้าไหวกราบ

ช่วยกำราบเลื้อสิ่งห่มหิงสา

ทั้งปู่เจ้าเขาเงินขอเชิญพา

ไปถึงย่าอย่าหลงเที่ยววงวาน

สัมผัสพยัญชนะ คืออะไร

สัมผัสพยัญชนะ คือ คำที่มีเสียงพยัญชนะต้น
เป็นเสียงเดียวกัน แต่สระและตัวสะกด คนละเสียงก็ได้

จาก - จร	เคลื่อน - คลา	พริ้ง - เพราะ
สร้าง - เสริม	เหน็ด - เหนื่อย	กรีด - กราย

สังเกตคำ...สัมผัสพยัญชนะ

ครานี้วันทองผ่องใส

อยู่เคหากับขุนช้างให้หมางหมอง

ไม่มีสุขทุกเวลาน้ำตานอง

ตัวว่าทองสิบเดือนไม่เคลื่อนไหว

ค้นหาคำ...สัมผัสพยัญชนะ

จะคลอครบุดรสุดปวดให้รวดร่ำ

ตึงหัวเห่น่าเห็น็ดเห่น้อยเมื่อยตันทา

แสงหึ่งห้อยพรอยพรายพรางสายตา

จะเรียกหาเจ้าขุนช้างให้หมางใจ

การกำหนดหัวข้อกลอนสุภาพ

๑. มีผู้กำหนดหัวข้อให้

๒. เลือกหัวข้อตามความสนใจ

เตรียมตัวก่อน แต่งกลอนสุภาพ

กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้

คำชี้แจงการทำใบงาน

ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๙ **กลอนที่ใช้** **ใจเราชอบ** โดยคัดเลือก
กลอนสุภาพที่ตนเองชื่นชอบ จำนวน ๒ บท มาเขียนลงใน
กรอบสี่เหลี่ยม จากนั้นโยงเส้นสัมผัสให้ถูกต้อง

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

- ๑) แจกใบงานที่ ๙
เรื่อง กลอนที่ใช้ใจเราชอบ
- ๒) สังเกตการทำงานของนักเรียน
และให้คำแนะนำเพิ่มเติม
- ๓) ประเมินการวิเคราะห์สัมผัสบังคับ
ของกลอนสุภาพ

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

- ๑) ทำใบงานที่ ๙
เรื่อง กลอนที่ใช้ใจเราชอบ
- ๒) เมื่อนักเรียนทำใบงานเสร็จแล้ว
ให้ส่งที่ครูประจำชั้น/ครูประจำวิชา
เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

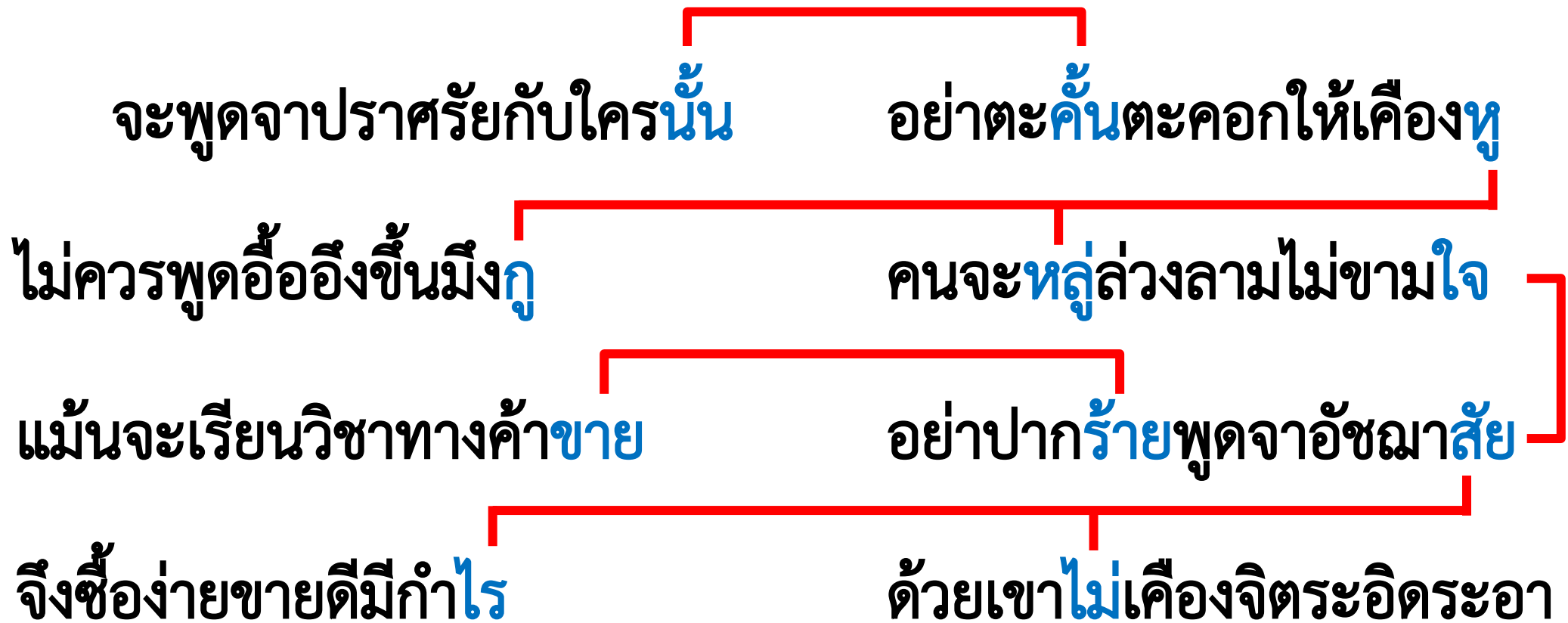

ใบงานที่ ๙

คำชี้แจง ให้นักเรียนคัดเลือกกลอนสุภาพที่ชื่นชอบ จำนวน ๒ บท แล้วนำมาเขียนลงในบรรทัดที่
ครูกำหนดให้ แล้วโยงเส้นสัมผัสให้ถูกต้องและเหมาะสม

ตัวอย่าง การทำใบงานที่ ๙

สรุปการทำกิจกรรม และตรวจสอบความถูกต้อง

คำถามสรุปบทเรียน

คำถาม : การวิเคราะห์สัมพัทธ์บังคับของ
กลอนสุภาพ มีประโยชน์อย่างไร

คำตอบ : ทำให้รู้สัมผัสของกลอนสุภาพ
และสามารถแต่งกลอนสุภาพได้ถูกต้อง

บทเรียนครั้งต่อไป

การแต่งกลอนสุภาพ (๒)

รายวิชา ภาษาไทย
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

สิ่งที่ต้องเตรียม

- ✓ ใบความรู้ เรื่อง แผนผังกลอนสุภาพ
- ✓ ใบงาน เรื่อง เต็มคำสร้างสรรค์บทกลอน

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชา ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

